

Predlogi Študentskega sveta UP FM za izboljšavo kakovosti študija na UP FM

Posvet o kakovosti na UP FM, februar 2010

V nadaljevanju bomo predstavili nekaj točk, ki se nam zdijo ključne za obravnavo, ko govorimo o kvaliteti oziroma kakovosti študijskega procesa na UP FM. Vse navedene točke so opisane na nekoliko splošnejši način, saj so mišljene kot izhodišča za nadaljnjo obravnavo in razpravo.

IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

I) PRENOVA ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV

a. Strukturacija zdajšnjih študijskih programov in uvedba novih vsebin/predmetov

Prepričani smo, da je potrebno zdajšnje programe ponovno premisliti in po potrebi preoblikovati predmetnik, predvsem na dodiplomski ravni. Študentska populacija pogreša predmete kot so: Poslovno komuniciranje, Retorika in argumentacija, Zgodovina managementa, Psihološke in sociološke teme v managementu, Metodologija in epistemologija raziskovanja, itd. Nadvse ključnega pomena se zdi oblikovanje predmeta, ki bi ga lahko imenovali »Zgodovina managementa«. Upoštevajoč, da študiramo na Fakulteti za management, se zdi samoumevno, da bi morali poslušati predmet, pri katerem bi izvedeli več o managementu kot širšemu družbenemu fenomenu in njegovih nastankih. Šlo bi torej za predmet, ki bi omogočal obširnejše razumevanje pojma managementa. Prav tako se pogreša nekdanji izvajani predmet - Poslovno komuniciranje. Zmožnost in veščina ustreznega govornega izražanja in komunikacije se zdita nadvse nujni prvini, ki bi jih moral posameznik pridobiti tekom študija. Prav tako se čuti potreba po obsežnejšem predmetu, ki bi bil usmerjen izključno v metodologijo in epistemologijo raziskovanja. Ponujanje takih vsebin v obliki spletnih delavnic je sicer dobrodošlo, vendar iz našega zornega kota znatno premalo za usvojitev resnega znanja. Prav tako bi bilo smotno premisliti možnost oblikovanja predmetov, ki bi z distanco predstavili področja prava, ekonomije in managementa, na primer: »Filozofija managementa/ekonomije/prava«. Tovrstni predmeti bi namreč diplomantom managementa omogočili širši vpogled in boljše razumevanje navedenih področij.

b. Prevelika podobnost nekaterih predmetov na podiplomski (B2) in dodiplomski ravni

Vzemimo za primer dva predmeta, ki se letos izvajata na drugostopenjskem bolonjskem programu Management (B2) - »Ekonomski vidiki managementa«, »Management in organizacija«. Navedena predmeta sta v dobršnem delu vsebine skoraj v celoti primerljiva v dodiplomskima predmetoma »Uvod v ekonomijo« in »Uvod v management«. Postavlja se nam preprosto vprašanje: zakaj tako? Logično bi bilo sklepati, da se podiplomska in dodiplomska raven vsebinsko razlikujeta v vseh posredovanih vsebinah. Povprečni študent, ki se vpiše v podiplomski študij namreč pričakuje, da bo prejel temu primerno izobrazbo. S tako prakso se to stežka doseže. Zavedamo se sicer argumenta, da je temu tako, ker se na podiplomsko raven lahko vpišejo tudi diplomanti drugih smeri, kjer na dodiplomski ravni ni bilo študija ekonomije. Posledično je težavnost snovi na ravni, ki ne zahteva predhodnega

poznavanja osnov ekonomske znanosti. Navkljub temu pa je potrebno upoštevati dejstvo, da je veliko podiplomskih študentov tudi diplomantov UP FM.

c. Kompetence in znanja

Eden pomembnejših vidikov kakovosti, ki bi ga radi izpostavili pri poglavju o prenovi študijskih programov je področje znanj in kompetenc, ki jih diplomanti pridobijo v času študija. Veščina uporabe praktičnih raziskovalnih metod, različnih postopkov in tehnologij ter sposobnost razvoja kritične in samokritične presoje sta le dve izmed pomembnejših splošnih (generičnih) kompetenc za katere smo študentje mnenja, da jih tekom študija ne pridobimo v dovoljšnji meri. Rešitev vidimo v uvedbi novih predmetov, o čemer je govora v naslednjem poglavju. Dodatno, vodstvu fakultete in drugim visokošolskim učiteljem, ki se že in se bodo tudi v bodoče ukvarjali s prenovo študijskih programov, priporočamo izvedbo ankete, fokusnih skupin, ali kakšnega drugega metodološkega pristopa, s katerim bi lahko preverili v kolikšni meri diplomanti fakultete tekom študija osvojijo kompetence, ki so sicer predvidene in načrtovane npr. v akreditacijski dokumentaciji študijskih programov. Nenazadnje, na ravni univerze so v zadnjem času že pričeli aktivneje delovati na tem področju, tako predlagamo, da se temu posveti nekaj več pozornosti tudi na fakultetni ravni.

d. Ločenost VS in UN programov ter prehodi

Pri navedeni točki se študentje predvsem sprašujemo, ali je vsebina predmetov na VS in UNI programih zares tako različna, da opravičuje formalno različnost visokošolskega in univerzitetnega programa. Menimo namreč, da je idejna razlika med navedenima oblikama študija precejšnja, kar bi moralo slediti tudi v dejanski različnosti. Univerzitetni študij kot tak bi moral biti tako vsebinsko kakor tudi izvedbeno usmerjen v prodorno teoretsko raziskovanje, visokošolski program pa v bolj praktične vsebine. Na Fakulteti za management sta UN in VS program nerazumno (namenoma) zelo podobna, namesto da bi veljala vsebinska ločenost že od prvega letnika dalje, saj s tem se posredno omogoča sporne prehode, bližnjice do univerzitetne bolonjske diplome, itd.

Ko je govora o prehodih, v skoraj vseh dokumentih, povezanih z bolonjskim procesom, je izrazito poudarjena potreba po celovitosti študijskih ciklov (diplomskih stopenj) in oblikovanju smiselnega nabora kompetenc, ki zagotavljajo zaposljivost diplomantov. Prirejanje nekaj izpitov k že pridobljeni kvalifikaciji je po naši presoji primer zanemarjanja potrebe po celovitosti študija in zagotavljanju smiselnega nabora kompetenc. UP FM iz tega vidika morda ni najbolj dosledno sledila smernicam bolonjskega procesa, saj ob podelitvi kvalifikacije ne more ustrezno zapisati kompetenc in učnih dosežkov diplomantu, ki je pretežni del študija opravil na drugi ustanovi in pred bolonjsko reformo programov.

e. Pomen esejev

V točki *b* smo omenili, da je razvoj kritične in samokritične presoje pomembna splošna kompetenca, za katero ocenjujemo, da je študentje preko študija ne osvojimo na ustrezni ravni. Menimo, da je s tem namenom potrebno pri nekaterih predmetih premisliti uvedbo eseja. Ta bi lahko ponekod nadomestil izdelek v obliki seminarske naloge, ki je prisoten pri večini predmetov na dodiplomski ravni. Esej je način preverjanja znanja, ki ponuja precej globlje razsežnosti, kot seminarski izdelek, kjer gre povečini predvsem za povzemanje tujih virov. Poleg razvijanja kritičnega mišljenja študenta »sili« k razvijanju sposobnosti analize, sinteze in predvidevanja rešitev ter posledic pojavov na določenem strokovnem področju, predvsem pa mu omogoča, da bolje osvoji veščine oblikovanja samostojnih besedil.

f. Nosilci predmetov in razmerje profesorji/študenti

Študenti bi si želeli več predavanj nosilcev predmetov, ki v večjem delu niso ali pa so zelo malo neposredno prisotni v pedagoškem procesu. Menimo namreč, da je kakovost izobraževalnega

procesa neposredno povezana z izkušnjami izvajalcev predmetov. Menimo tudi, da bi morali biti večkrat v predavalnicah prisotni ljudje iz prakse, nazoren primer tega je npr. predavanje gosta Iva Boscarola v celjskem študijskem središču UP FM. Tudi razmerje med profesorji in študenti bi bilo potrebno izboljšati, kolikor je možno, ter v duhu bolonjske prenovne stremeti k poučevanju v še manjših skupinah, do 15 študentov.

g. Izbirni predmeti

Študentke in študentje ugotavljamo, da izbirni predmeti na neki točki postanejo obvezni, saj enostavno nimamo med čem izbirati. Veliko izbirnih predmetov se namreč ne izvaja, ali se izvajajo v skrčeni obliki ali se časovno prekrivajo z ostalimi predmeti ali pa se nenazadnje celo izvajajo le v eni od dislociranih enot. Potrebno je povečati število in raznolikost izbirnih predmetov, ki se bodo izvajali v polni obliki.

h. Dosledno upoštevanje pravilnikov o ocenjevanju in preverjanju znanja ter izvajanju študijskega procesa

Študentke in študentje opažamo, da se določene študijske obveznosti v primeru ponavljanja letnika ali zgolj posameznega predmeta enostavno brišejo in mora študent ponovno opraviti vse obveznosti, v nekaterih primerih pa visokošolski učitelji brez predhodnih obvestil v novem študijskem letu spreminjajo pogoje. Menimo, da je potrebno tovrstne primere zmanjšati v čim večji meri in študentom omogočiti, da se vloženi trud za opravljene obveznosti ne izniči, skratka omogočiti veljavnost opravljenih vaj ali izdelanih seminarskih nalog npr. za določeno časovno obdobje.

i. Preverjanje obremenitve po ECTS sistemu

Smo že v petem letu izvedbe bolonjskih programov, akreditiranih v letu 2005, tako bi bilo v naslednjem srednjeročnem obdobju smiselno tudi sistematično preveriti, kakšna je dejanska obremenitev študentov ter preprečiti premajhno ali preveliko obremenitev.

II) E-ŠTUDIJ

Pozdravljamo marsikatero možnost, ki jih ponuja e-študij, vendar predlagamo, da v luči nadaljnje širitve in nadgradnje ne sme začeti služiti kot esencialno dopolnilo ali celo nadomestek pedagoškega procesa. Menimo, da mora e-študij biti spodbujan v luči objave dodatnih gradiv, literature in zanimivih člankov, tudi kvizov, določenih kolokvijev in vaj, še vedno pa se morajo temeljni elementi pedagoškega procesa izvajati v živo, v predavalnici. Komunikacijske sposobnosti, usposobljenost za kreativno razreševanje problemov, sposobnost delovanja v skupini, kolegialnost do sodelavcev in še mnogo več je kompetenc, veščin in znanj na področju managementa, ki jih preko e-izobraževanja ni možno učinkovito osvojiti.

III) STROKOVNE EKSKURZIJE

Strokovne ekskurzije so izredno zaželen element študija. Predstavljajo sijajno priložnost za pridobitev novih znanj in lahko omilijo monotonost klasične oblike študija. Menimo, da bi bilo potrebno izvajati večje število strokovnih ekskurzij, pri čemer bi se viri financiranja lahko pokrivali tudi iz vsakoletnih študijskih prispevkov, s katerimi razpolaga ŠS UP FM.

IV) KOMISIJA PRI ZAGOVORU DIPLOMSKIH NALOG

Zagovor diplomske naloge bi moral biti svečan trenutek ob zaključku dodiplomske ravni študija. Omenjena svečanost pa je v dobršni meri onemogočena, če je zagovor opravljen z navzočnostjo zgolj enega formalnega poslušalca, ocenjevalca iz vrst visokošolskih učiteljev, ob istočasnem zagovarjanju

preostalih štirih diplomantov. Podpiramo ponovno uvedbo tričlanske komisije pri zagovoru diplomskih nalog.

V) DODATNO SPODBUJANJE RAZPISOV ZA RAZISKOVALNE PROJEKTE

Menimo, da bi bilo potrebno dodatno razdelati raziskovalno dejavnost dodiplomskih in podiplomskih študentov. Kjer je možno, predlagamo dodatno uvedbo »razpisov« ali drugih primernih metod, s katerimi bi se študente pritegnilo k sodelovanju na raziskovalnem delu ali projektu, ki bi ga oblikovala katedra, profesor ali zunanji naročniki (npr. gospodarske družbe).

VI) LOČENOST PREDAVANJ IN VAJ

Predlagamo, naj se stremi k cilju, da so vaje v vsakem primeru ločene od predavanj. Obenem menimo, da predavanja ne bi smela biti obvezna, saj s tem se že v osnovi predpostavlja neodgovornega študenta, ki ga je potrebno disciplinirati in mu predpisati kaj sme in kaj ne sme. S takim načinom se onemogoča razvoj kreativnih, odgovornih in zrelih posameznikov, saj študenti sami nosimo posledice neudeležbe na predavanjih, vajah, itd. Študente se mora na drugačne načine pritegniti k študijskemu procesu.

VII) NEODVISNA ZUNANJA EVALVACIJA

Še naprej je potrebno krepitev pomena samoevalvacije, vendar ne gre zanemariti niti neodvisnega zunanje presoje o kakovosti naše fakultete. Tako predlagamo, da se fakulteta v roku dveh do treh let ponovno prijavi na postopek neodvisne zunanje evalvacije, tokrat pri novoustanovljeni Nacionalni agenciji RS za kakovost v visokem šolstvu. Institucionalna evalvacija se ukvarja z organiziranostjo in procesi, ne z vsebino. Kot je znano, namen tovrstnih evalvacij je predvsem pomoč pri razvoju institucij, zato bi pozornost evalvacijske skupine, ki bi ocenjevala kakovost UP FM, bila usmerjena na strateške cilje univerze, njihovo uresničevanje, na način organiziranosti, spremljanje lastne dejavnosti in na sposobnost institucije za spreminjanje. Kako je fakulteta sposobna spreminjati se, uresničevati strateške cilje – te odgovore potrebujemo danes, ne jutri. Menimo, da je poročilo o zunanji evalvaciji UP FM, ki ga je v minulem letu izvedla evalvacijska skupina Sveta RS za visoko šolstvo, priskrbelo pester nabor uporabnih informacij, ki jih je možno seveda na različne načine interpretirati.

SOUPRAVLJANJE FAKULTETE

a. Soupravljanje študentov v organih UP FM

Študenti pričakujemo, da se bodo Pravila UP FM čim prej popolnoma uskladila s Statutom UP. Ob enem pričakujemo, da bomo imeli najmanj 1/5 študentov v Senatu UP FM (v Pravilih je 11 članov, od tega 2 študenta). Pričakujemo tudi svojega polnopravnega člana v UO UP FM z glasovalno pravico, ter da bi naši člani Akademskega zbora imeli glasovalno pravico. Obenem bi bilo potrebno še razmisliti, v katerih komisijah bi lahko študenti še imeli svojega predstavnika. Pozdravljamo ustanovitev Alumni kluba, ki je bi ustanovljen proti koncu minulega koledarskega leta, vendar pričakujemo, da bomo študenti bolj vključeni ali pa vsaj informirani o dejavnostih le tega.

b. Povečanje števila predstavnikov študentov v ŠS UP FM

Pravila UP FM so potrebna sprememb tudi iz vidika organizacije ŠS UP FM. Tako predlagamo, da se v pravilih določi, naj bo v ŠS UP FM najmanj devet članov in ne točno devet članov, saj z uvedbo rednega študija v Škofji Loki bo ŠS UP FM moral imeti tudi tamkajšnjega predstavnika študentov. Prav tako bo na sestavo vplivala bolonjska prenova študija.

c. Sodelovanje kateder s študenti

Katedre bi morale več sodelovati s študenti na različne načine. Poleg anket bi morale imeti več razgovorov s študenti po končanih izvedbah predmetov ali modulov, da se vidi, kaj je dobro, kaj bi se dalo izboljšati, kaj spremeniti, kaj ukiniti, čemu dati več poudarka, ipd.

INFRASTRUKTURA

Študenti v Kopru in v Celju pogrešamo predvsem prostore, kjer bi se lahko učili. Zato si nadejamo, da bo v novem Kampusu Sonce umeščen tudi prostor namenjen za čitalnico (ločeno od drugih prostorov, od knjižnice). Gre lahko tudi za skupno čitalnico več fakultet UP, ki bodo umeščene v kampusu, vsekakor pa tak prostor ne sme manjkati. V Kampusu tudi pričakujemo, da bomo imeli študenti kakšen prostor (večji kot do sedaj) za avtonomno delovanje študentov, kjer se bomo lahko zadrževali med čakanjem na predavanja, imeli seje, delavnice, shranili pisarniški material, arhive, itd.

Želimo, da bi se oprema v knjižnici modernizirala, tukaj predvsem mislimo na računalnike, saj imajo zastarelo programsko in strojno opremo, predvsem pa so počasni. Prav tako je zaželjena opcija medknjižnične izposoje med koprsko in celjsko knjižnico. Študentje imajo namreč pogosto težave pri pridobitvi ustrezne študijske literature, možnost medknjižnične izposoje pa bi ta problem vsaj omilila. Želimo si tudi večji izbor literature, predvsem pa boljšo založenost za študij temeljno literaturo.

Uvedba sofinancirane uporabe fotokopirnih strojev bi bila prav tako izjemno uporabna in iz študentske strani zaželjena (z)možnost.

v Kopru, 10. 2. 2010

Pri pripravi dokumenta so sodelovali: člani ŠS UP FM, Rok Parovel, predsednik ŠS UP FM, Jan Hrvat, predstavnik podiplomskih študentov v Senatu UP FM, in Dorian Markežič, študent UP FM.